

Література:

1. Борисов Є.Ф. Экономическая теория [Текст] / Є.Ф. Борисов // М.:ЮРАЙТ - 2007.- 267 с.
2. Кемпбелл Р. Економікс [Текст] / Кемпбелл Р. Макконнел, Стенлі Л.Брю. // М.:ЮРАЙТ - 1993.-323 с.
3. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії [Текст] / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак: К.: Знання - 2014. – 423с.
4. Щетинін А.І. Гроші та кредит [Текст] / А.І. Щетинін: К.: Знання. - 2011. – 432 с.
5. Таргетування інфляції // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=123682

Христина ВАСИЛЕВСЬКА
студентка факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
викладач кафедри банківської справи Сегеда Л.М.

ПРАКТИКА ДОСЯГНЕННЯ ЦІНОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ В УМОВАХ РЕЖИМУ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ ПОЛЬЩІ

Економічний рівень розвитку кожної країни тісно взаємопов'язаний із розвитком банківського сектору, зокрема з ефективною діяльністю центрального банку в розрізі формування та здійснення монетарної політики, цілі та завдання якої містяться в програмах та стратегіях монетарної політики на визначений період, що складається паралельно із загальним планом розвитку країни, опираючись на законодавчо визначені напрями її діяльності. Забезпечення економічного зростання можливе лише за умови цінової та фінансової стабільності країни, досягнення яких на сьогоднішньому етапі реальне тільки за допомогою застосування дієвих інструментів монетарного регулювання в сукупності із злагодженою роботою усіх сфер економіки.

Уникнення циклічності та процесів дестабілізації економіки шляхом підтримки рівня інфляції через постійний аналіз макро- та мікроекономічного середовища, поповнення міжнародних резервів, визначення процентної ставки як операційної цілі, центральні банки усе частіше здійснюють методом застосування режиму інфляційного таргетування.

Саме проблематика ефективного застосування інфляційного таргетування центральним банком країни багаторазово висвітлювалася у працях таких економістів, як: Шоломницький Ю., Міщенко В., Дячек С., Ніколайчук С., Вавра Д. тощо.

Зарубіжний довід доцільності використання інструментів монетарного регулювання під час застосування режиму інфляційного таргетування можна прослідкувати на прикладі досвіду Польщі, впровадження якого там розпочалося ще у 1998 році. Першочерговим інструментом досягнення та підтримки інфляції на рівні 2,5% з максимальним відхиленням від показника +/- 1 пункт (план 2004 р.) було завданням базової облікової ставки Народного банку Польщі, для забезпечення максимального досягнення цілей грошово-кредитної політики країни, а не шляхом нарощення грошової маси, як це відбувалося в Україні [2].

Зниження та підтримання облікової ставки Народним Банком Польщі на рівні 15-16 % у 1998 році і встановлення її вже наприкінці 2002 р. у 8% та 0,5% станом на жовтень 2018р. вплинули на рівень номінальних короткострокових процентних ставок

на грошовому ринку, звідси і на ставки кредитів та депозитів у комерційних банках, а отже й на розміри кредитів, попит в економіці та рівень інфляції, який станом на грудень 2017р. становив 2,19%, тоді як наприкінці 1999р. цей показник сягав позначки 9,6%, а у 2008р. – 3,16% [1].

Іншими важливими інструментами впливу на інфляційні процеси, що застосовував НБП, стали операції на відкритому ринку, застосування вимог по резервах та проведення кредитно-депозитної політики.

Саме випуск власних боргових цінних паперів (7-денні рахунки грошового ринку), дозволив Центральному банку Польщі отримати мінімальний прибуток, що дорівнював базовій ставці та сприяв збалансуванню попиту та пропозиції коштів комерційних банків стосовно центрального. Усе це вплинуло на рівень короткострокових процентних ставок на міжбанківському ринку та сприяло їх стрімкому зниженню. Так, зокрема, станом на 05.09.2018 облікова ставка уже досягла у Польщі позначки 1,5%, тоді як наприкінці 2000р. ще становила 17,3%, а вже протягом 2003-2009рр. коливалася в межах 8-6% [1].

Крім цього, використання нав'язливої політики НБП через обов'язкове резервування комерційних банків у вигляді частки коштів із банківських рахунків, отриманих від продажу цінних паперів та інших погашених платежів, прийнятих банками. Так, норма обов'язкового резервування станом на 01.01.2010р. становила 3,5% для депозитів усіх типів, і це дало змогу згладити ефект зміни міжбанківських процентних ставок під впливом змін у ліквідності банківського сектора та обмежити надлишок такої ліквідності [3].

Підтримка рівня інфляції згідно цілей монетарної політики Польщі відбувалася також за допомогою здійснення кредитних операцій. Зокрема, політика Ради Народного Банку Польщі з надання комерційним банкам, так званих, «ломбардних кредитів» від казначейських цінних паперів та строкових депозитів (овернайт), а також здійснення транзитних операцій на відкритому ринку з 7-денним строком погашення, дозволила банкам покрити короткострокові дефіцити ліквідності та зменшити ефект ризику в даному напрямі. Більше того, зниження ставки за депозитами із 7-8% на початку століття до 0,5% і утримання її на стабільному рівні протягом останніх двох років, сприяли збільшенню грошових операцій у цьому розрізі [1].

Досвід Польщі демонструє, що впровадження режиму інфляційного таргетування – це не лише довгостроковий прогноз інфляції, а й застосування реальних інструментів досягнення таких прогнозів і максимальне виконання планів та стратегій розвитку країни можливе лише при грамотному їх використанні, шляхом ефективної роботи центрального банку країни в сукупності із адекватною економічною політикою уряду.

Література:

1. Trading Economics. Poland - economic indicators [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/poland/indicators>
2. National Bank of Poland [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/National_Bank_of_Poland
3. Narodowy Bank Polski: Monetary Policy Instruments [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.nbp.pl/homen.aspx?f=en/onbp/informacje/-polityka_pieniezna.html